

Spørgsmål

Udvalget har stillet 14 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, S, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (RV, SF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget finder, at regeringens centralistiske kontrol af folkeskolen er kilden til den indskrænkning af skolefriheden og afskaffelsen af det frie valg, som lovforslaget indebærer.

Det er trist, at regeringens mangel på evne til at vise tillid betyder så kategoriske indskrænkninger af skolefriheden for de frie skoler og afskaffelsen af det frie valg for afgangsprøver for alle børn.

Da regeringen begyndte at offentliggøre afgangsprøveresultater, blev disse i sagens natur læst som en bedømmelse af skolen. Regeringens mistanke synes så at være, at skolerne ikke vil gøre deres yderste for at sikre, at eleverne går op til afgangsprøve, dvs. bruge afgangsprøverne i det pædagogiske arbejde som et mål, eleverne arbejder henimod. For det store flertal går til afgangsprøverne som en givet ting, og for en mindre gruppe af elever er det en motivation til at tage nogle af afgangsprøverne. Dette ændres nu: Først fordi afgangsprøverne bliver obligatoriske som en samlet pakke for folkeskolen, og nu ved at ungdomsskoler og hele den frie skolesektor bliver omfattet. Det betyder, at eleverne ikke kan vælge frit, og at prøverne ikke har den positive motiverende effekt.

Der er to alvorlige konsekvenser. Den første er, at elever på f.eks. ungdomsskoler med heltdsundervisning ikke længere positivt kan vælge prøver til, men skal have papir på, at de er dårlige nok til at vælge prøver fra. Det er hverken konstruktivt eller motiverende for eleverne.

Den anden er, at friheden for de frie skoler indskrænkes igen: Det bliver alene et valg mel-

lem alle folkeskolens afgangsprøver aflagt på folkeskolens måde eller ingen af folkeskolens prøver og deraf følgende skærpet tilsyn og obligatorisk adgangsprøver for eleverne til gymnasiale ungdomsuddannelser.

Det interessante er ikke, om det er godt at gå til prøver eller ej. I dag vælger mange frie skoler prøverne til, både efterskoler og frie skoler i øvrigt, der leder op til afgangsniveau. Det vigtige er, at skolerne ikke længere har valget og kan tilrettelægge afslutningen af skoleforløbet, som man finder hensigtsmæssigt. Det er den principielle afgørelse, som hvert parti skal træffe, når man vurderer, om man støtter lovforslaget eller ej. For Det Radikale Venstre er afgørelsen let: Vi kan ikke støtte et lovforslag, der indskrænker skolefriheden igen. Den postulerede »lempelse« for så vidt angår fagene kristendom og historie er en tynd skinmanøvre, der dårligt dækker over lovforslagets intention: Endnu engang følger regeringen sin egen mistillid til forældre og skoler og pålægger dem at følge regeringens kontrollerende tankegang.

Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget er modstander af en obligatorisk prøvepakke, som udvider antallet af prøfefag og fratager eleverne retten til at vælge, hvilke fag de vil gå til prøve i. Flere tusinde elever har hvert år glæde af at tage folkeskolens afgangseksamen i et, to eller tre fag. Det giver ifølge bl.a. efterskolerne og ungdomsskolerne de berøttede elever en mulighed for trods deres faglige svagheder at komme videre og få en uddannelse. Mange af disse elever risikerer nu at gå ud af folkeskolen helt uden en eksamen, og de vil derved have endnu sværere ved at komme videre med en ungdomsuddannelse. Et helt uacceptabelt tiltag for SF, der ønsker, at stadig flere unge får en ungdomsuddannelse. Da lovforslaget allerede får virkning fra det kommende skoleår, tvinges en række friskoler til at revurdere både skoleplan og værdigrundlag, hvilket vi finder meget problematisk. SF finder det endvidere generelt bekymrende, at et politisk flertal i realiteten benytter de obligatoriske prøver til at sætte en pædagogisk dagsorden på de frie grundskoler.

Det er SF's holdning, at lovforslaget i alt for høj grad er præget af centralisering og ensretning, som alt andet lige vil gå hårdest ud over de svageste elever. Fremtidens krav til uddannelse handler i høj grad om kreativitet, samarbejde og